

Sygn. akt I C 703/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Kirsch

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Makać

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. M.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w B., T. S. i S. M.

o zadośćuczynienie

I. powództwo w stosunku do pozwanych Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w B., T. S. i S. M. oddala,

II. odstępuje od obciążania powoda D. M. kosztami procesu.

Sygn. akt I C 703/14

UZASADNIENIE

W dniu 16 czerwca 2014r wpłynął do Sądu Okręgowego w Siedlcach pozew D. M., w którym wniósł o zasądzenie od pozwanych: Banku (...) S.A. z siedzibą w B., T. S. i S. M. – kwoty **80.000** zł tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 14 kwietnia 2014r pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w B. przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego uwzględniona została reklamacja powoda. Dotyczyła ona tego, że na skutek pomyłki pracownika banku, numer rachunku bankowego powoda D. M. został przypisany innej osobie. Powód stwierdził, że został w ten sposób pozbawiony dostępu do środków pieniężnych przelewanych na ten rachunek, co z kolei uniemożliwiło mu dokonywanie zakupu produktów w Zakładzie Karnym w S.

W dniu 6 października 2014r wpłynęła do akt sprawy odpowiedź na pozew pełnomocnika pozwanych S. M. i Banku (...) S.A. z siedzibą w B., w której nie uznano powództwa, wniesiono o jego oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniesiono, że w dniu 9 stycznia 2014r powód D. M. zawarł z pozwanym bankiem umowę rachunku bankowego – (...)oraz (...). W imieniu pozwanego banku czynności zawarcia umowy dokonał przedstawiciel banku (jego pracownik) – T. S.. Powód D. M. zainicjował postępowanie reklamacyjne, w wyniku którego ustalono, że na skutek omyłki T. S. numer rachunku nadany został innemu klientowi. Pełnomocnik pozwanych stwierdził, że w wyniku podjętych czynności powodowi nadany został nowy numer rachunku i w dniu 9 maja 2014r pozwany bank dokonał zwrotu na ten rachunek środków pieniężnych w wysokości 64,57 zł. Pełnomocnik pozwanych stwierdził, że pozwany bank nienależycie wykonał umowę rachunku bankowego, ale z tego tytułu dokonał zwrotu środków na rachunek powoda, a ponadto powiększył tę kwotę o odsetki ustawowe od dnia 15 kwietnia 2014r. W ten sposób doszło do naprawienia szkody zaistniałej po stronie powoda D. M.. Podkreślił, że nie ma żadnych podstaw

do zasądzenia na rzecz powoda zadośćuczynienia, ponieważ jedynie wyjątkowo może być ono wypłacone w ramach odpowiedzialności kontraktowej. Pełnomocnik pozwanych podniósł, że powód nie określił, jakie jego dobra osobiste zostały naruszone. Odnośnie pozwanego S. M. podniesiono, że jako osoba fizyczna nie pozostaje on w bezpośrednim ani pośrednim związku z przedmiotową sprawą, nie uczestniczył w jej przebiegu, ani nie podejmował w tym zakresie żadnych decyzji (k. 35-38).

W dniu 9 lutego 2015r wpłynęło do akt sprawy pismo pełnomocnika pozwanego T. S., w którym przyłączył się on do stanowiska procesowego i argumentacji zawartej w odpowiedzi na pozew z października 2014r (k. 156-157).

Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015r powód popierał powództwo i wniósł o zasądzenie od wszystkich pozwanych – S. M., T. S. i Banku (...) S.A. z siedzibą w B. – łącznej kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych (stanowisko powoda zarejestrowane na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015r – 00:39:56-00:40:20).

Pełnomocnik pozwanych nie uznał powództwa i wniósł o oddalenie go w całości wobec wszystkich pozwanych (stanowisko pełnomocnika pozwanych zarejestrowane na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015r – 00:40:21-00:44:40).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W 2014r powód D. M. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w S. (przebywa w nim również obecnie).

W dniu 9 stycznia 2014r pracownik Banku (...) S.A. z siedzibą w B. – T. S. udał się do Zakładu Karnego w S., gdzie jako przedstawiciel banku zawarł z powodem umowę „o prowadzenie rachunków bankowych, o kartę płatniczą oraz o świadczenie usług drogą elektroniczną dla osób fizycznych”. W wyniku zawarcia umowy pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w B. otworzył dla powoda D. M. dwa rachunki bankowe: 1) pocztowe konto standard i 2) pocztowe konto oszczędnościowe. Udając się do zakładu karnego pozwany T. S. dysponował formularzem umowy, w którym wpisane zostały numery rachunków bankowych. T. S. dysponował „wolnymi” numerami rachunków, ale wypełniając formularz dopuścił się pomyłki polegającej na tym, że przypisał powodowi jeden z numerów rachunku bankowego, który należał już (przypisany był) do innej osoby. W dniu 9 stycznia 2014r umowa została podpisana przez powoda D. M. i pracownika banku – pozwanego T. S..

Po powrocie do placówki banku T. S. dokonał czynności polegających na wprowadzeniu do systemu komputerowego umowy zawartej z powodem D. M.. Spostrzegł wówczas, że dopuścił się błędu i przypisał powodowi numer rachunku bankowego należący już do innej osoby. Niezwłocznie przygotował niezbędne dokumenty, aby skorygować swój błąd, ale z powodu innych obowiązków zapomniał o tym.

Pod koniec marca lub na początku kwietnia 2014r osoba trzecia dokonała przelewu kwoty 64 zł na rachunek bankowy na rzecz powoda D. M.. Kiedy w kwietniu 2014r powód chciał skorzystać ze swoich środków i dokonać przelewu na rzecz Zakładu Karnego w S., okazało się, że nie może tego zrobić, ponieważ wskazany rachunek bankowy nie należy do niego.

Powód dokonał pisemnej reklamacji w Banku (...) S.A. z siedzibą w B., która wpłynęła do banku w dniu 14 kwietnia 2014r. W wyniku reklamacji pozwany bank wszczął postępowanie wyjaśniające, które potwierdziło błędne nadanie numeru rachunku bankowego, który należał do innej osoby. Bank (...) S.A. nadał powodowi nowy numer rachunku bankowego - (...) (...), na który w dniu 9 maja 2014r dokonał zwrotu środków w wysokości 64,57 zł. Na tę kwotę składała się kwota 64 zł oraz kwota 57 groszy tytułem odsetek ustawowych za okres braku dostępu do środków, tj. od 14 kwietnia do 8 maja 2014r.

Oprócz reklamacji pisemnej, powód D. M. dokonał kilku połączeń telefonicznych z bankiem w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Domagał się od pozwanego banku zwrotu kosztów połączeń. Bank (...) S.A. odmówił wypłaty jakiegokolwiek kwoty z tytułu kosztów rozmów telefonicznych twierdząc, że powód nie udokumentował ich ilości i kosztów tych rozmów.

Pozwany T. S. osobiście przeprosił powoda D. M. za dopuszczenie się błędu przy zakładaniu rachunku i wyniku z tego tytułu dla powoda niedogodności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: pism Banku (...) S.A. z siedzibą w B. z dnia 13 maja 2014r i 17 czerwca 2014r (k. 89-91), umowy o prowadzenie rachunku bankowego z dnia 9 stycznia 2014r (k. 92-94), zeznań świadka P. K., częściowo zeznań powoda D. M. i zeznań pozwanego T. S. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Analiza uzasadnienia pozwu oraz zeznań złożonych przez powoda D. M. przekonuje, że powód dochodził w niniejszej sprawie zasądzenia zadośćuczynienia w wysokości 80.000 zł. Uzasadniał swoje żądania tym, że pozwani dopuścili się naruszenia jego dóbr osobistych. Należało zatem przyjąć, że roszczenie zostało oparte o treść art. 23 kc, 24 kc i 448 kc.

Zgodnie z art. 24 par. 1 kc "Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny". Z kolei par. 2 powyższego przepisu stanowi, iż „jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych”. Z powyższego przepisu wynika jednoznacznie, że ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed **działaniem bezprawnym**. Przesłanka bezprawności działania jest zatem przesłanką konieczną do udzielenia ochrony przewidzianej w powyższym przepisie. Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają definicji dóbr osobistych, a treść art. 23 kc ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska. Oczywiście wyliczenie dóbr osobistych osób fizycznych nie jest wyczerpujące. Należy przyjąć, że dobra osobiste to pewne wartości niematerialne łączące się ściśle z jednostką ludzką. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego można stwierdzić, że cześć, dobre imię i godność człowieka uznawane są za najważniejsze dobra osobiste.

Stosownie do treści art. 6 kc "ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne". Nie ulega zatem wątpliwości, że powód D. M. winien udowodnić, że pozwani dopuścili się wobec niego opisywanych w pozwie zachowań, i że takim działaniem naruszyli jego dobra osobiste.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostawał bezsporny. Otóż w dniu 9 stycznia 2014r powód D. M. zawarł z pozwanym Bankiem (...) S.A. umowę o prowadzenie rachunków bankowych. W imieniu i na rzecz pozwanego banku umowa z powodem została podpisana przez pracownika banku – pozwanego T. S.. Pozwany T. S. dopuścił się błędu polegającego na tym, że do formularza umowy wpisał numer rachunku bankowego, który już wcześniej przypisany został innej osobie fizycznej. Doprowadziło to do tego, że w przypadku przelania na ten rachunek środków pieniężnych, powód D. M. pozbawiony był możliwości dysponowania nimi.

Powyższe okoliczności ponad wszelką wątpliwość potwierdzone zostały zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności dowodami z dokumentów, zeznaniami świadka P. K., która prowadziła w imieniu pozwanego banku postępowanie wyjaśniające, zeznaniami pozwanego T. S. i zeznaniami powoda D. M..

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, w ocenie Sądu Okręgowego, nie było podstaw do udzielenia powodowi D. M. ochrony prawnej. Zdaniem Sądu, o tym, czy w konkretnym wypadku można mówić o naruszeniu (zagrożeniu naruszenia) dobra osobistego, nie mogą decydować wyłącznie subiektywne odczucia osoby uważającej się za pokrzywdzoną. Twierdzenia powoda, jakoby działanie pozwanych Banku (...) S.A. z siedzibą w B., S. M. i T. S. naruszyło jego dobra osobiste, są nieuprawnione. Co ważne, powód nie był w stanie nie tylko wprost, ale nawet

w opisowy sposób określić, jakiego rodzaju jego dobra osobiste zostały naruszone. Oczywistym jest, że nie każde działanie, zachowanie, które nawet obiektywnie należałoby ocenić jako niepoprawne, błędne, niepożądane, może być uznane za naruszające dobro osobiste. W sprawie brak jest również podstaw do stwierdzenia, że wadliwe działania pracownika banku (pозwanego) T. S., były jakąkolwiek formą celowego nękania bądź szykany osoby powoda. Zatem wbrew temu, co twierdzi powód D. M., działania żadnego z pozwanych nie doprowadziły do naruszenia jego dobra osobistego. Prawda jest, że błąd, którego dopuścił się pozwany T. S., skutkował dla powoda tym, że przez okres około jednego miesiąca był on pozbawiony możliwości dostępu do kwoty 64 złotych. Środki te zostały przelane na rachunek bankowy, który w świetle zawartej z bankiem umowy należał do powoda D. M., a który w rzeczywistości prowadzony był przez bank dla zupełnie innej osoby. Nie sposób jednak stwierdzić, że nierzetelne działanie pozwanego T. S., a szerzej – pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w B., doprowadziło do naruszenia wartości niematerialnych łączących się ściśle z jednostką ludzką, które prawo określa mianem „dóbr osobistych”. Z kolei oceniając zachowanie i postępowanie powoda D. M. możemy mówić o pewnego rodzaju przewrażliwieniu, nie do końca realnej ocenie zaistniałej sytuacji i przyłożeniu do niej niewłaściwej miary.

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie podstaw do ewentualnej odpowiedzialności pozwanego (pозwanych) należałoby poszukiwać w treści art. 471 kc stanowiącym o niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu umowy. W sprawie mieliśmy bowiem do czynienia z zawarciem umowy o prowadzenie rachunków bankowych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania samo przez się nie może być uznane za działanie bezprawne w rozumieniu art. 415 kc. Czyn niedozwolony, w znaczeniu art. 415 kc, może mieć miejsce tylko wtedy, gdy sprawca szkody naruszył obowiązek powszechny, ciężący na każdym. Kryterium powszechności reguł poprawnego i ostrożnego zachowania jest istotne dla odróżnienia zdarzenia przybierającego postać czynu niedozwolonego od zdarzenia stanowiącego niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Względny charakter bezprawności tradycyjnie jest łączony z odpowiedzialnością *ex contractu*, w ramach której podstawową przesłanką jest naruszenie określonych powinności ciężących na dłużniku względem wierzyciela, a nie jakichkolwiek reguł poprawnego postępowania. Z tej właśnie racji wyrządzenie szkody w ramach istniejącej więzi obligacyjnej niekiedy tylko może prowadzić do zbiegu odpowiedzialności z reżimem deliktowym, a więc wtedy, gdy dłużnik narusza swoim postępowaniem nie tylko obowiązki wynikające ze stosunku obligacyjnego, ale zarazem powszechnie ustalone reguły prawidłowego postępowania. Oznacza to, że czynu niedozwolonego można się dopuścić również i wtedy, gdy poszkodowanego i sprawcę łączy stosunek zobowiązaniowy, co ma miejsce wtedy, kiedy szkoda jest następstwem takiego działania lub zaniechania sprawcy, które stanowi samoistne, tzn. niezależnie od istniejącego zobowiązania, naruszenie ogólnie obowiązującego przepisu prawa bądź zasad współzycia społecznego. W takiej sytuacji mamy do czynienia ze zbiegiem roszczeń odszkodowawczych *ex delicto* i *ex contractu*.

W niniejszej sprawie absolutnie nie ma podstaw do przypisania któremukolwiek z pozwanych dopuszczenia się czynu niedozwolonego. Z kolei ewentualna odpowiedzialność odszkodowawcza *ex contractu* uwarunkowana jest wykazaniem powstania szkody majątkowej po stronie poszkodowanego i, co oczywiste, jej wysokości. Oznacza to, że w razie gdy roszczenie oparte jest na treści art. 471 kc, to brak jest podstaw dla przyznania wierzycielowi zadośćuczynienia za doznaną krzywdę niemajątkową.

Z uwagi na to, że powód D. M. dochodził w niniejszej sprawie zadośćuczynienia z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych, nie podjął on inicjatywy dowodowej w celu wykazania szkody oraz jej wysokości. Z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną wynika, że po nadaniu nowego numeru rachunku bankowego, w dniu 9 maja 2014r pozwany bank dokonał zwrotu na rachunek powoda D. M. kwoty 64 zł oraz 57 groszy z tytułu odsetek ustawowych. W ten sposób doszło do naprawienia szkody i powód odzyskał możliwość dysponowania środkami pieniężnymi, czego na skutek błędu pracownika banku pozbawiony był przez okres około jednego miesiąca. Jak podniesiono powyżej, żadnych innych konsekwencji majątkowych (szkód), które wynikałyby z nienależytego wykonania umowy prowadzenia rachunku bankowego, powód w sprawie nie wykazał. Co prawda, podnosił w sprawie okoliczność poniesienia kosztów rozmów telefonicznych, które prowadził z konsultantami banku w sprawie złożonej reklamacji, ale ani ilości tych rozmów, ani tym bardziej ich wartości nie wykazał.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd powództwo w stosunku do każdego z pozwanych oddalił. Z uwagi na trudną sytuację materialną powoda D. M., która wynika chociażby z treści złożonego w sprawie oświadczenia majątkowego, Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania go kosztami procesu.